

A beszoktatás a bölcsődében még lájtos volt: két héttel a gyes lejárta előtt elkezdődött, hogy amire elkezdődnek a sűrű, sietős reggelek, mind az anya, mind a gyermeke meg tudja szokni az új helyzetet. A bölcsiben sem ajánlották, hogy anyuka ott csücsüljön a tipegők között, már első nap ott kellett hagyni a gyereket délig.

A külföldi szakirodalommal és gyakorlattal ellentétben nálunk a rövid és fájdalmas elválásra köteleznek a napközikben, bölcsődében a lassúbb és kíméletesebb helyett. Valamiért Udvarhelyen nem lehet a gyerekkel ücsörögni, együtt beszokni az nevelésre szakosodott intézményekben és kész.

A szülők lelki felkészülése a nagy napra a legeslegfontosabb – véli óvónő anyósom, aki szerint mindig a szülőkkel van a legnagyobb baj. Az évek óta szimbiózisban élő anya/apa nehezen tud elválni a gyerekétől, egyik percről a másikra idegenekre bízni, üres lesz a gyerek nélkül az élet – fogalmaz sokkal megértőbben Tilda óvó néni, a Csillagvár napköziotthon óvodapedagógusa.

A gyerek érzi a bizonytalanságot, tétovázást, ki is fogja használni arra, hogy ne kelljen óvodába mennie, de legalább egy jó kis lelkifurdalást beszerezzen a gyereknevelésben sokkal jártasabbak által sokszor „könyörtelen, karrierista, pénzéhes” bélyegekkel illetett szüleinek.

Felkészülni? Kész trauma

A napközibe szoktatás még sokkal traumatikusabb volt számomra. Síró gyerekek, nevüket kiabáló szülők, fél kezükkel rendezkedő, másikkal vigasztaló, orrot, könnyet törölgető óvónők. Kapkodva átadtuk a kellékeket, utoljára megöleltük a kismanót, és száguldhattunk a munkahelyre. Pedig tavaly ősszel még egy hét halasztást is kaptunk, hiszen utolsó pillanatban elnapolták a tanévkezdést. És készültünk is. Közel van a napközi, ahányszor elmentünk előtte, megkukucskáltuk a játszóterét, elmeséltük, milyen jó lesz itt játszani, kedvesek lesznek az óvó nénik, és mennyi-mennyi játék, kedves játszótárs vár rá.

Utolsó vakációs héten még be is lopóztunk az épületbe, és megnéztük a termet, az emeletes játékházat, a nyuszibábut, aki már alig várta Vandát, a kis mosdókagylókat, tükröket, amikbe kicsi székre csipeszkedés nélkül is belenézhetett. Egész nyáron mesét olvastunk Boriról, a szőke kislányról, aki szintén a Süni csoportba jár, s kívülről fújtuk a hét süntestvért, s a legkisebbet, Sün Balázst.

Hétfőn mégis keserves volt az elválás.

Már tudom, hogy én nem bírtam elengedni a gyereket, számomra is ismeretlen emberekre bízni, még egy év bölcsőde után sem. Meg is volt az eredménye: minden reggel síró gyerek, aki azzal ébred, hogy „Ugye ma nem megyünk napközibe, anya”.

Az óvó nénik szerint az a legfontosabb az óvodába szoktatásnál, hogy:
1. A szülő tudja elengedni a gyerekét.

Nem egyszerű, a szülő nehezen tud elválni a csemetétől, és a gyerek ezt akkor is megérzi, ha ő maga már lelkileg érett a közösségi életre, hogy a nap bizonyos időszakát a családjától távol töltse. A legtöbb gyerek sír, akár heteken át minden reggel, természetes, hogy inkább a megszokott környezetben maradna az új hely, új emberek, új szabályok helyett – mondja Tilda óvó néni.

Hozzáteszi, hogy a búcsú puszi, ölelés után határozottan át kell adni a gyereket az óvónőknek, és hagyni, hogy ők ketten megtalálják a közös hangot, az óvónő rájöjjön, hogy melyik gyereket mivel lehet megnyugtatni. Van, hogy fel kell hívni anyát, vagy levelet írni neki, mást a gyurmázás foglal le, és van, akinek a családi fotó nézegetése tesz jót.

2. Meséljük el, hogy mi vár rá a napköziben.

Hagyjuk barátkozni a környezettel. A gyerek lelki felkészítése a következő lépés. Miután elhatároztuk magunkat, hogy a gyereknek és nekünk is az a legjobb, ha óvodába jár (mert muszáj, vagy mert igényli a közösséget), akkor kezdjünk beszélni róla. Milyen a napközi, ki fog ott rá vigyázni, mit fog csinálni. Pl. alvás után napközibe megyünk, ott átöltözünk, anya/apa megy dolgozni, játszani fogtok, reggelizni, aztán kimentek pisikálni, kezet mosni, megint játszotok óvó nénivel, utána ebédeltek, meséltek, alusztok, és uzsonna után jövünk érted.

3. A gyereknek mindig mondjuk el, ki és mikor jön érte.

Az óvónők is konkrétabb válaszokat tudnak adni, ha tudják, ki jön a gyerekért, könnyebb megnyugtatni, megvigasztalni. Egyet alszol, és mama jön érted – ez sokkal jobban megnyugtatja, mint az, hogy majd valaki biztosan hazavisz, még senki sem aludt a napköziben – tanácsolja Tilda óvó néni. Ha lehet, az első napokon, hetekben hozzuk el korábban a kicsit, ne élje át az utolsónak maradás traumáját, hiszen minden ajtónyitás egy csalódás: nem érte jöttek.

4.Véletlenül se fenyegessük a gyereket a napközivel.

Az olyan mondatokat, hogy „most jó életed van, de ott majd megnevelnek/megtanítanak kesztyűbe dudálni” felejtsük el.

5. Ne kérdezgessük, hogy mit tanultál.

Az első hónapokban előfordulhat, hogy semmit sem akar mesélni a gyerek. Sem énekelni a nagymamának, sem verset szavalni a szomszéd néninek, sem románul köszönni a rendőr bácsinak.

Ha játék közben figyeljük, sok minden kibukhat belőle az óvodában szerzett élményeiből. Még az is lehet, hogy a plüssállatok hamarabb elmondják, ki csípte meg, húzta meg a haját, és ki adott a desszertjéből csupa kedvességből.

„Az első félévben elég egy kiscsoportosnak, ha sírás nélkül át tudja vészelni a napot, érzelmi biztonságot talál magának, pajtásokat, alkalmazkodik az óvodai szabályokhoz. Persze, közben felszed mondókákat, dalocskákat, fejlődnek a készségei, egyébként is az óvodai nevelés feladata nem a tanítás, hanem a készségek fejlesztése, de ezek nem nyilvánulnak meg azonnal” – mondja az óvó néni.

6. Ne engedjünk a sírásnak.

Minden egyes alkalommal magyarázzuk el türelmesen, hogy most egy kicsit rosszul érzi magát, de hamar el fog múlni, a napköziben nagyon jó, meg fogja szokni, lesznek barátai, játékok stb. Azzal semmi jót nem teszünk, hogy ha egyik nap visszük a gyereket, másik nap engedünk a sírásnak, pár hét múlva megint visszük, és megint sírunk. A gyereknek is jó érzés, ha meg tudják vigasztalni, megismeri és betartja a szabályokat, kialakul a csapat, aminek részese – tegyük lehetővé, hogy megélje ezeket a sikerélményeket.

7. Mit vigyünk az óvodába?

Minden napközi és óvoda más-mást kér, az igényeket legtöbbször kifüggesztik az épületben, érdemes a nagy nap előtt körülnézni a helyszínen. Családorvosi igazolás, keresztlevél másolat, fizetési igazolás, házi cipő, törülköző, pizsama lehetnek az alapcsomagban. Van, ahol párnát kérnek, máshol csak huzatot. Néhol kell ovis zsák, máshol nem használják.

8. A ruha legyen réteges, kényelmes, könnyen kezelhető.

Mielőtt összevásárolnánk a legcsicsásabb gyermekruhákat a boltban, gondoljuk végig, hogy nem divatbemutatóra, hanem játékhoz szükséges öltözetre van szüksége. Minél kényelmesebb, könnyebben kezelhető legyen az öltözék, ne legyen túl vastag, hiszen a legtöbb napköziben meleg van télen is. Ne legyenek mindenféle csatok, fűzők, pántok a ruházaton, a kantáros

nadrág lehet, hogy otthon jó megoldásnak tűnik, hiszen melegíti a gyerek derekát, a napköziben nincs rá szükség. Olyan ruhaneműk a legpraktikusabbak, amelyeket a gyerek könnyen meg tud tanulni önállóan is fel- és levenni – tanácsolja Dávid Tilda Elvira.

Öltöztessük rétegesen a gyereket, mert játék közben kimelegedik, lehessen könnyen felöltöztetni, és levetkőztetni. Ehhez a rövid ujjú póló és a tréning felső párosa a legideálisabb. Inkább gumiba húzott derekú tréning nadrágot szerezzünk be, ezt a gyerek vécézéskor egyedül is tudja kezelni. Nincs minden gyerekre személyzet, sok helyen dadus szűkében vannak a napközik, mire a nemrég szobatisztává vált gyerek kibogozza, kicsatolja a nadrágját, nehogy becsurogjon.

Kislányoknál jó megoldás a jéger nadrág és a tunika. Főleg télen hálás viselet, mert csak levesszük a vastag felsőt, és nem kell a harisnyával bíbelődni, már mehet is a gyerkőc a csoportba. A megfelelő házicipő kiválasztása a legnehezebb feladat. Általában csukott, kényelmes cipőt kérnek, aminek nem fog a talpa. Itt is lényeges, hogy azért ne kelljen cipőkanál a felvételéhez, ha lehet, tépőzáras fajtát válasszunk, bőrből, vagy vászonból, hogy ne izzadjon benne a gyerek lába, és még a bokáját is tartsa. Ilyet a kisvárosi kínálatban nem könnyű találni, olcsón aztán végképp nem.

9. Tanszerek.

Mielőtt a szomszédra hallgatva, vagy az akciós katalógust nézve, mindenféle tanfelszerelést, ceruzát, lapot, ollót, ragasztót összevásárolnánk, várjuk meg, mit kér az óvó néni. Van olyan napközi, ahol a szülők kapnak egy listát, hogy szerezzék be a gyereknek szükséges tanszereket, és van, ahol pénzt gyűjtenek, majd az óvónő megveszi azokat a típusú termékeket, amelyek már beváltak. Nekünk az utóbbi megoldás tetszik, mert egyforma, és jó minőségű felszereléssel dolgozhatnak a gyerekek, nincs irigység, nincs válogatás, és még a szülőnek is kényelmesebb.

10. Készüljünk fel a többletkiadásra.

Mindenképp készüljünk az óvodakezdésre lehetőség szerint legalább 100 lejjel, és mindezt a ruházaton kívül, mert a legtöbb napköziben még csoportpénzt is szednek. Ebből a csoportnak veszik meg a szükséges didaktikai eszközöket, kirándulnak, vagy bábszínházjegyet fizetnek

stb.

Azonkívül még a legtöbb helyen havonta higiéniai csomagot is kérnek, ami a szalvéta-papír zsebkendő- wc papír szerelmi háromszögét jelenti. A továbbiakban még olyan kiadásokkal is számoljunk, mint a gyerekfolyóirat megrendelése, külön torna, vagy egyéb, nem kötelező foglalkozások, szerepléskor ajándék a személyzetnek, gyümölcsnap, születésnap megünneplése stb. Fakultatív kiadások, de jelentősen megkönnyíthetik utódunk beilleszkedését, és a pénztárcánkat.

Az a jó az óvodában, hogy fokozatosan, és nagyon türelmesen felkészít azokra az iskolai kiadásokra és kötelességekre, amelyeket a diploma kézhez vételével a saját gyerekkorunkból azonnal el is felejtettünk.